

UDENRIGSMINISTERIET

Samrådsspørgsmål X om urolighederne ved grænsen mellem Gaza og Israel og Y om israelsk nedrivning af Khan al Ahmar til besvarelse den 11. juni 2018.

Til:
Udenrigsministeren
Enhed:
MENA
Dato:
08-06-2018
Sag: 2018 - 16207

TALEPUNKT

Tak for muligheden for at svare på spørgsmål om de fortsatte sammenstød mellem demonstranter i Gaza og de israelske sikkerhedsstyrker. Der er seks spørgsmål, som direkte relaterer sig hertil. Og så er der et spørgsmål om den israelske højesterets afgørelse om nedrivning af landsbyen Khan al Ahmar tæt på Jerusalem.

Jeg vil besvare de første tre spørgsmål samlet, da de hænger tæt sammen. Derefter vil jeg svare på spørgsmål fire, hvorefter jeg vil give en samlet besvarelse af spørgsmål fem og seks. Endelig vil jeg til sidst besvare spørgsmålet om Khan al Ahmar.

* * *

[Svar på de første tre spørgsmål]

De første tre spørgsmål går på den israelske fremfærd mod demonstranterne i Gaza og konsekvenserne heraf. Og i den forbindelse: hvad regeringens holdning hertil er, og hvad regeringen har gjort for at orientere Israel om regeringens synspunkter på forløbet.

Hertil kan jeg for det første sige, at regeringen fortsat er dybt bekymret over den tilspidsede situation mellem Gaza og Israel. Det

store antal døde og sårede understreger, hvor langt vi er fra en forhandlet to-statsløsning mellem israelere og palæstinensere.

Vi har flere gange opfordret Israel til at foretage en uafhængig og transparent undersøgelse, der kan afdække forløbet, herunder proportionaliteten i den israelske reaktion. Det har vi gjort både i København over for den israelske ambassadør og i Israel, hvor den danske ambassadør har fremført samme budskab over for de israelske myndigheder. Vi har konkret opfordret til, at Israel iværksætter en undersøgelse under ledelse af deres State Comptroller, som kan sammenlignes med en ombudsmand. Altså en uafhængig instans med stort råderum.

Foreløbig har Israel ikke valgt at indsætte denne institution, hvilket vi beklager. Vi vil fortsat opfordre den israelske regering til at gøre det, fordi alle parter er bedst tjent med, at forløbet bliver belyst på en transparent og uafhængig måde. Israel har i stedet, som jeg informerede om på samrådet i april, iværksat interne undersøgelser i det israelske militær. Undersøgelserne vil ifølge israelske oplysninger fokusere på sager, hvor militærets regler for magtanvendelse kan være brudt. Disse sager vil senere blive videresendt til det israelske militærs Generaladvokat, der vil vurdere, om der skal rejses tiltale. Undersøgelserne gennemføres ved, at forskellige hold fra det israelske forsvar rykker ud for at undersøge konkrete sager. Holdene er sammensat med fagfolk som jurister, ingeniører

og militærkyndige. Der er foreløbig ikke offentliggjort nogen resultater af disse undersøgelser.

I mellemtiden har FN's Menneskerettighedsråd den 18. maj under en særsamling nedsat en international undersøgelseskommission, der skal se på alle aspekter af de mange ugers sammenstød mellem Israel og demonstranter i Gaza. Regeringen afventer kommissionens arbejde og håber, at alle relevante oplysninger kommer frem ad den vej. Kommissionen ventes at fremkomme med en mundtlig rapport om dens arbejde på samlingen i september i år, mens en endelig rapport forventes at foreligge under rådssamlingen i foråret 2019.

Vi opfordrer alle parter til at samarbejde med undersøgelseskommissionen, så den får mulighed for at gøre et reelt stykke arbejde. Det er klart, at Israels rolle skal belyses. Men det er lige så klart, at Hamas' og andre gruppers rolle også skal belyses. Som bekendt styres Gaza i dag af Hamas, der af både EU og USA opfattes som en terrororganisation, og det må klargøres, om Hamas har udnyttet demonstrationerne til at agere med voldelige midler.

Ifølge tidligere oplysninger fra PLO skulle initiativtagerne til demonstrationerne være en bredt sammensat gruppe drevet af civilsamfundsrepræsentanter, men med deltagelse også fra politiske grupperinger, herunder Hamas. Og samtidig er der ingen tvivl om,

at flere af de dræbte i urolighederne var tilknyttet Hamas eller Islamisk Jihad. Det har der også været udtalelser om fra organisationerne selv. Jeg opfatter Hamas' og Islamisk Jihads mulige involvering som stærkt bekymrende.

Det er centralt for EU, at der eksisterer en balance i kommissionens mandat, og det betød, at ingen af de otte EU-lande i Menneskerettighedsrådet stemte imod resolutionen.

Udgangspunktet for regeringen og EU er, at Israel har ret til at leve i fred og sikkerhed, herunder at beskytte sine grænser. Men brugen af magt skal i alle tilfælde udøves med proportionalitet. Samtidig er det regeringens og EU's politik, at palæstinenserne har ret til en stat som led i en forhandlet to-statsløsning.

De seneste hændelser i Gaza understreger behovet for en hurtig genoptagelse af forhandlingerne om to-statsløsningen og en genetablering af det palæstinensiske selvstyres fulde kontrol over Gaza. Konfrontationerne i slutningen af maj, hvor raketter affyret af militante palæstinensere fra Gaza ramte ind i Israel, understreger yderligere behovet for en løsning. Både i forhold til Gaza og konflikten mellem Israel og Palæstina som helhed.

Endelig kan jeg oplyse om internationale reaktioner, at FN's sikkerhedsråd ikke har kunnet enes om en resolutionstekst eller anden

form for udtalelse, der forholder sig til begivenhederne. Det er med til at understrege behovet for en grundig undersøgelse, der på en transparent måde klarlægger forløbet.

* * *

[Svar på spørgsmål fire]

Spørgsmål fire drejer sig om regeringens holdning til besættelsen og bosættelserne.

Regeringen og EU's holdning i forhold til afgrænsning mellem Israel og Palæstina er velkendt og baserer sig på EU's rådskonklusioner. De centrale elementer er disse:

- En grænse mellem Israel og Palæstina skal baseres på status før Israels besættelse af de palæstinensiske områder som følge af juni-krigen i 1967. EU vil anerkende enhver aftale mellem de to parter om bytte af landområder, herunder vedrørende Jerusalem.
- Sikkerhedsarrangementer, der respekterer palæstinenserne suverænitet og demonstrerer, at besættelsen er slut, og for israelerne beskytter deres sikkerhed, forhindrer terrorisme og effektivt kan håndtere sikkerhedstrusler, herunder de nye og vitale trusler i regionen.
- En retfærdig, aftalt og realistisk løsning på flygtningeproblemet.
- Jerusalem som en delt hovedstad for de to stater.

Det er den samme linje, der går igen i mange års vedtagelser i Folketinget og afspejler den brede enighed om linjen i dansk mellemøstpolitik.

* * *

[Svar på spørgsmål fem og seks]

Spørgsmål fem og seks drejer sig om initiativer i forhold til fredsprocessen, herunder hvad regeringen har gjort.

Det er regeringens holdning, at alle parter i den aktuelle situation skal bestræbe sig på at undgå handlinger, som kan føre til eskalering. Det er også det klare budskab internationalt. De seneste hændelser understreger som nævnt behovet for en hurtig genoptagelse af forhandlingerne om to-statsløsningen og en genetablering af det palæstinensiske selvstyres fulde kontrol over Gaza.

Regeringen har den klare opfattelse, at det er gennem EU, vi bedst kan skubbe på for en løsning af konflikten. Derfor støtter vi det stærke engagement, som Den Høje Repræsentant lægger i at placere EU mere centralt i fredsprocessen. Drøftelserne med Netanyahu og Abbas på rådsmøder omkring årsskiftet og derefter med centrale arabiske udenrigsministre er konkret udtryk for det.

Et fortsat amerikansk engagement er nødvendigt. Der bliver ikke nogen fredsaftale uden USA. Men der kan heller ikke skabes fred alene med USA som mægler. I øjeblikket er det uklart, hvad den

amerikanske strategi vil være, og om de vil lancere et nyt fredsudspil. Derfor er det vigtigt og rigtigt, at EU nu melder klart ud til parterne og de øvrige væsentlige aktører, at EU fortsat er engageret. Og at EU gør det på de kendte præmisser i form af de helt centrale elementer: to-statsløsningen og Jerusalems status som delt hovedstad for to stater.

* * *

[Svar på spørgsmålet om nedrivning af Khan al Ahmar]

Regeringen ser meget alvorligt på den seneste udvikling i forhold til Khan al Ahmar. Den israelske regerings beslutning om at tvangsflytte beboerne strider mod dansk og EU-opfattelse af folkeretten. EU har således erklæret, at opførelsen af israelske bosættelser og relaterede aktiviteter, herunder planlægning af tvangsflytning af beduinsamfund på Vestbredden, er i strid med folkeretten og undergraver en to-statsløsnings muligheder.

Og når den israelske regering bl.a. bruger argumentet om, at beboerne har opført de pågældende strukturer uden forudgående tilladelse, er det stærkt kritisabel, fordi sådanne tilladelser stort set aldrig gives for område C af de israelske militære myndigheder. Det fremgår bl.a. af Mellemøstkvartettens rapport fra juli 2016 om situationen på jorden og truslerne mod en fredsløsning.

Vi har fra dansk side gjort det klart over for den israelske ambassadør i Danmark. Vi har også deltaget i en demarche sammen med

flere EU-lande over for det israelske udenrigsministerium for at gøre vores synspunkt gældende.

MENA